

KOTIKÄYNNILLÄ HUOMIOITAVIA ASIOITA

Vauvat ja pienet lapset

- Perushuolenpito: ovatko lapset puhtaita ja puhtaissa vaatteissa sekä kylläisiä?
- Vaipan tilanne: onko vaihdettu hiljan?
- Ihon kunto: missä kunnossa iho on? Onko punainen, ärtynyt, ihottumaa?
Onko iholla mustelmia, verenpurkauksia? Pienten lasten mustelmat tulee aina selvittää!
- Tarkkaile miten pieni lapsi liikkuu fyysisesti. Onko kävely ym. liikkuminen normaalia?
- Lapsen kehitystaso: onko ikätasoista? Miten reagoi vieraisiin?
- Miten vanhemmat reagoivat vauvan tarpeisiin ja käsittelevät vauvaa?
- Reagoivatko vanhemmat vauvan itkuun?
- Miten vanhempi/ vanhemmat käsittelevät vauvaa/ pientä lasta?
- Hyvä olisi käyttää vauvat aina sylissä
- Tarkista aina perheen kaikkien lasten tilanne, vaikka lapset olisivat nukkumassa!
- Keskustelu jokaisen lapsen kanssa ikätason mukaisesti. Kerro lapsille, miksi olet kotikäynnillä.
- Mikäli vanhemmat yrittävät kontrolloida sosiaalityöntekijän ja lapsen välistä keskustelua, dokumentoi asia.

Huomioi vauvojen ja pienten lasten kohdalla seuraavat mahdollisesti kaltoin kohteluun liittyvät psyykkiset ja käyttäytymisen oireet:

Vauva

- liiallinen nukkuminen
- kontaktista vetäytyminen
- vakavuus
- katseen poiskääntäminen, kehon jäykkyyks, kielen esiin työntyminen, hikka, pulauttelu pelottavan henkilön läsnäollessa

Varhaislapsuus

- levottomuus
- aggressiivisuus
- uni -ja syömishäiriöt
- päänsärky-ja vatsakivut
- kastelu
- vetäytyminen ja ahdistuneisuus
- kyvyttömyys leikkiä tai kaaottiset, tuhoavat leikit

Kodin ilmapiiri / Perheen vuorovaikutus

- Millainen vuorovaikutus on vanhempien kesken?
- Millainen vuorovaikutus on vanhempien ja lasten välillä?
- Keneen lapsen turvautuvat? Miten muuten käyttäytyvät?
- Millaisia perheenjäsenet ovat: jännittyneitä, avoimia?
- Onko ilmapiiri uhkaava? Onko väkivallan uhka olemassa?
- Tottelevatko lapset vanhempia?
- Millaiset ovat sisarusten välit?
- Mitä lapset ja vanhemmat kertovat tilanteesta?
- Ovatko lapset pelokkaita?
- Miten lapset reagoivat aikuisen äänenkorottamiseen tai esim. aikuisen äkinäisiin liikkeisiin?

Kodin olosuhteet

- Onko lattialla eläinten ulosteita? Onko huonekaluja homeessa ym.?
- Haiseeko asunnossa pilaantunut ruoka, kissan pissa ym.?
- Mikäli perheessä on lemmikkieläimiä, ovatko eläimet asianmukaisesti hoidettuja? Esimerkiksi näyttääkö koira tai kissa aliravitulta tai huonosti hoidetulta? Tutkimusten mukaan perheessä, jossa lemmikkieläimiä on kaltoin kohdeltu, on suurempi riski myös lasten kaltoin kohteluun.
- Onko lattialla tilaa / turvallista lasten olla ja leikkiä? Onko lattialla esim. teräviä esineitä? Näkyykö tyhjiä pulloja, lääkkeitä tai huumausaineden käyttövälineitä?
- Onko lasten sängyissä petivaatteet? Onko lapsella ikätason mukainen sänky vai nukkuuko lapsi lattialla tai esim. sohvalla?
- Ovatko verhot auki päivällä vai asunto pimeänä?
- Pääseekö huoneisiin katsomaan?
- Onko lapsella oma tila olemassa? Onko lapsella ikätasoisia leluja ja tavaroita?
- Onko perheen vuorokausirytmä lapsen iän mukainen?

Vanhempien / nuoren psyykinen ja fyysinen kunto sekä

mahdollinen päihtymystila (alkoholi, lääkkeet, huumeet)

- mikäli mahdollista, pyri varmentamaan vanhemman päihtymys alkometriillä. Muista, että kenelläkään ei ole velvollisuutta puhaltaa alkometriin.
- arvioi vanhemman päihtymyksen tilaa ulkoisten päihtymyksen merkkien nojalla ja punnitse päihtymystä suhteessa lapsen ikään. Nyrkkisääntö on, että mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä matalammalle asetuu myös hyväksyttävä päihtymyksen tason aste
- mikäli vanhempi/ lapsen hoitaja on tokkurainen tai sekava, mutta ei tuoksu alkoholille, arvio huumausaineiden / lääkkeiden väärinkäytön mahdollisuutta.
- vanhemman vakava psyykinen sairaus voi ilmetä mm. harhaisuutena, sekavuutena, aggressiivisuutena, itsetuhoisuutena

Verkoston kartoitus

- Mitä lähiverkoston perheellä on käytössään?
 - Mitä viranomaisia on jo perheen verkostossa mukana?
- Muuta huomioitavaa
- Puhuvatko perheenjäsenet Suomea? Muista, että käytettäessä muuta kieltä kuin henkilön äidinkieltä, on väärinymmäryksen riski suuri.
 - Onko perheen lähihistorissa vihamielistä/ välttelevää suhtautumista lastensuojelua kohtaan?
 - Selvitä aina tarkkaan ketä asunnossa asuu! Äidin/ tai isän avopuolisot, tyttö/poikaystävät ym. Tutkimuksen perusteella lapsen vakavissa kaltoinkohtelutapauksissa suurin yksittäinen riskitekijä ts. potentiaalinen kaltoinkohtelia on äiti/ isäpuoli.

**--> KÄÄNNÄ KATSE LAPSEEN! YRITÄ KOTIKÄYNNILLÄ
MAHDOLLISIMMAN PALJON TARKKAILLA LASTA JA KESKUSTELLA
LAPSEN KANSSA!**